

STAROSTA RAWICKI
ul. Rynek 17
63-900 RAWICZ

Rawicz, dnia 13 stycznia 2021 roku

WO.4324.115.2020

**Szanowna Pani
Grażyna Kośmider
Przewodnicząca Komisji
Spraw Społecznych i Rolnictwa
Rady Powiatu Rawickiego**

W związku z interpelacją złożoną w dniu 15 grudnia 2020 roku, dotyczącą możliwości utworzenia w Rawiczu filii szkoły wyższej kształcącej pielęgniarów, w załączeniu przekazuję kserokopię stanowiska Pani Urszuli Maćkowiak – Dyrektora Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu w powyższej sprawie. Ponadto uprzejmie informuję, iż najbliższą funkcjonującą szkołą wyższą, kształcącą w zawodzie pielęgniarów jest Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Lesznie.

STAROSTA

Adam Sperzyński

Stanowisko dyrektora Wielkopolskiego Samorządowego Centrum

Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu w sprawie kształcenia pielęgniarek

Kształcenie pielęgniarek organizowane w dobie głębokich zmian społecznych w krajach europejskich powinno być zorientowane na zaspokojenie rosnącego zapotrzebowania społeczeństwa na wysokiej jakości świadczenia zdrowotne udzielane przez pielęgniarki. Wśród obszarów praktyki o największym społecznym zapotrzebowaniu na te świadczenia należy wymienić podstawową opiekę zdrowotną, opiekę nad osobami starszymi, przewlekle chorymi i niepełnosprawnymi. Aby sprostać wyzwaniom wynikającym z nowego podejścia do opieki zdrowotnej ukierunkowanej na promocję zdrowia, zapobieganie chorobom, dostarczanie usług zdrowotnych w środowisku pacjenta, pielęgniarki potrzebują dobrego systemu kształcenia.

Od wejścia w życie Ustawy o Rozwoju Systemu Oświaty z dnia 15 lipca 1961r. sytuacja polskiego pielęgniarstwa ulegała ciągłym przeobrażeniom. Dobrze obrazuje to historia naszej szkoły, czyli **Wielkopolskiego Samorządowego Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu**. Jest to szkoła z 59-letnią tradycją, która przygotowuje kadry medyczne różnych specjalności w zakresie ochrony zdrowia i jest do tego kształcenia dobrze przygotowana.

Rys historyczny

Okres	Nazwa szkoły	Zawód
1.10.1961 – 30.07.1963	• Państwowa Szkoła Asystentek Pielęgniarstwa	• Asystentka Pielęgniarstwa
1.09.1962 – 31.08.1996	• Liceum Medyczne	• Pielęgniarka /Pielęgniarz
1.09.1996 – 31.08.2014	• Medyczne Studium Zawodowe	• Pielęgniarka /Pielęgniarz
2002 – 2005	• Ośrodek Dydaktyczny Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu – Licencjat Pielęgniarstwa	• Licencjat Pielęgniarstwa

Kształcenie pielęgniarek w Rawiczu rozpoczęło się już w 1961r., kiedy powstała Państwowa Szkoła Asystentek Pielęgniarstwa. Do 1963 roku mury szkoły opuściło **166 absolwentek**.

Od roku 1962 w dalszym etapie przemian kształcenie pielęgniarek/pielęgniarzy prowadzone było 5-letnich Liceach Medycznych, funkcjonujących na podbudowie szkoły podstawowej. Rawickie Liceum Medyczne w okresie 1962-1996 wykształciło **2206 pielęgniarek**. Był to

bardzo dobrze przygotowany zawodowo średni personel medyczny zapewniający wysoką jakość świadczonych usług.

W 1991r. zamknięto nabór do liceów medycznych w całym kraju. W czerwcu 1996r. Liceum Medyczne w Rawiczu opuściło 95 ostatnich absolwentów w zawodzie pielęgniarka/pielęgniarz.

W roku szkolnym 1994/1995 została opracowana nowa dokumentacja programowa zawierająca charakterystykę absolwenta szkoły pielęgniarskiej, w której zapisano wymagane umiejętności oraz opracowano program nauczania uwzględniający zalecenia Międzynarodowej Rady Pielęgniarek i Światowej Organizacji Zdrowia (WHO).

W roku szkolnym 1995/1996 na bazie Liceum Medycznego w Rawiczu utworzone zostało **Medyczne Studium Zawodowe**, kształcące m.in. w zawodzie pielęgniarka/pielęgniarz systemem pomaturalnym. Okres kształcenia pielęgniarek tym systemem wynosił 2,5 roku (5 semestrów).

W Medycznym Studium Zawodowym w Rawiczu pomaturalną, 2,5-letnią szkołę ukończyło w sumie **112 pielęgniarek/pielęgniarzy**. Ostatni nabór w zawodzie pielęgniarka/pielęgniarz przeprowadzono w roku szkolnym **2002/2003**.

Z chwilą wejścia w życie ustawy z 3 lutego 2001r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, pielęgniarki w celu uzyskania prawa wykonywania zawodu zobowiązane były do odbycia rocznego stażu zawodowego (czyli kształcenie trwało łącznie 3,5 roku). W przepisach przejściowych do ww. ustawy znalazł się zapis, że od roku szkolnego 2003/2004 nie organizuje się naboru do szkół pomaturalnych kształcących pielęgniarki.

Sytuacja w Polsce dotycząca kształcenia i zatrudniania pielęgniarek stała się alarmująca, bowiem w perspektywie nadchodzących lat należało się spodziewać niedoboru kadry pielęgniarskiej.

Od roku 1999 uczelnie wyższe rozpoczęły kształcenie pielęgniarek w systemie wyższych studiów zawodowych na poziomie licencjatu i wyższych studiów magisterskich.

Medyczne Studium Zawodowe w Rawiczu w latach 2002-2005 było Ośrodkiem Dydaktycznym Akademii Medycznej im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu (obecnie: Uniwersytet Medyczny) i kształciło pielęgniarki na poziomie licencjackim. Kształcenie to odbywało się na mocy porozumienia między Marszałkiem Województwa Wielkopolskiego a Akademią Medyczną w Poznaniu. Na terenie Wielkopolski utworzono wówczas 3 zamiejscowe ośrodki dydaktyczne (w Rawiczu, Gnieźnie i Ostrowie Wlkp.). Wszystkie ośrodki zamiejscowe po zakończeniu 3-letniego cyklu kształcenia przestały funkcjonować. Akademia Medyczna zdecydowała o zaprzestaniu kształcenia w takiej formie. W Ośrodku Dydaktycznym Akademii Medycznej w Rawiczu tytuł licencjata otrzymało 13 absolwentów tychże studiów.

Reasumując, należy powiedzieć, że:

- ✓ edukacja pielęgniarek w Polsce nabiera strategicznego znaczenia z uwagi na niepokojący spadek liczby pielęgniarek i wiążący się z tym problem z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania zakładów opieki zdrowotnej, domów pomocy społecznej oraz innych placówek służby zdrowia
- ✓ kształcenie pielęgniarek wyłącznie w systemie studiów licencjackich czy magisterskich nie gwarantuje zapewnienia świadczeń z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej dla ludności; pielęgniarki posiadające wyższe wykształcenie niechętnie podejmują pracę bezpośrednio „przy łóżku chorego”, aspirując do stanowisk kierowniczych w służbie zdrowia
- ✓ limity miejsc na studiach pielęgniarskich są niewykorzystane - brak chętnych (student ponosi często wysokie koszty kształcenia związane z oddaleniem uczelni od miejsca zamieszkania)
- ✓ środowiska lekarskie alarmują, iż w polskich placówkach służby zdrowia zaczyna brakować pielęgniarek. Problem zapewnienia odpowiedniej liczby średniego personelu medycznego występuje głównie na oddziałach onkologicznych, pooperacyjnych, geriatrycznych, w opiece długoterminowej. Należy także podkreślić, iż źródłem tego problemu jest nie tylko wzmożona emigracja kadry medycznej do pracy za granicą, lecz także zmniejszająca się liczba szkół kształcących pielęgniarki przy jednoczesnym wydłużeniu okresu nauki. Do tego dochodzi mało atrakcyjny system wynagrodzeń przy zwiększających się ciągle wymaganiach i konieczności stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych.
- ✓ Obecna sytuacja wymaga zatem opracowania systemowych rozwiązań, nie tylko działań doraźnych, ale kompleksowych, obejmujących złożoność występującego problemu.
- ✓ **Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu** jest placówką, która od 59 lat przygotowuje kadry medyczne różnych specjalności w zakresie ochrony zdrowia i jest do tego kształcenia dobrze przygotowana. Dysponujemy wyspecjalizowaną kadrą pedagogiczną, która stale podnosi swoje kwalifikacje zawodowe, nowoczesną bazą dydaktyczną, bogatym zapleczem do realizacji praktycznej nauki zawodu, dużym doświadczeniem w kształceniu pielęgniarek na różnych poziomach edukacyjnych. Działalność edukacyjna **Szkoły w Rawiczu** uzyskuje poparcie wielu instytucji, gdyż dajemy się poznać jako placówka bardzo potrzebna w środowisku.
- ✓ Na podstawie rządowych prognoz niedobór średniego personelu pielęgniarskiego może wkrótce przekroczyć w skali kraju nawet 100 tysięcy, co może zagrażać prawidłowemu funkcjonowaniu placówek służby zdrowia.

- ✓ Mając na uwadze powyższy fakt oraz liczne monity dyrektorów zakładów opieki zdrowotnej **Wielkopolskie Samorządowe Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Rawiczu** poczyniło starania o utworzenie w naszej szkole nowego kierunku kształcenia : **Opiekun Medyczny**. Po uzyskaniu pozytywnej opinii organu prowadzącego szkołę - Samorządu Województwa Wielkopolskiego, dyrektora Departamentu Edukacji i Nauki Urzędu Marszałkowskiego, Wielkopolskiego Kuratorium Oświaty, Powiatowej Rady Zatrudnienia oraz innych placówek służby zdrowia zainteresowanych kształceniem pielęgniarek, od roku szkolnego 2008/2009 Szkoła w Rawiczu uruchomiła kształcenie w zawodzie Opiekun Medyczny (cykl kształcenia jednoroczny). Absolwenci tego kierunku uzupełnią potrzeby społeczeństwa w zakresie opieki medycznej jako **pomoc pielęgniarki**, ale w dalszym ciągu istnieje **pilna potrzeba kształcenia pielęgniarek**.
- ✓ Zwracamy również uwagę na fakt, że możliwość uzyskania średniego wykształcenia w zawodzie pielęgniarki nie zamyka drogi do kształcenia na wyższym poziomie, a posiadanie dyplomu ukończenia wyższych studiów nie gwarantuje w dzisiejszej rzeczywistości znalezienia pracy.
- ✓ Jako społeczność szkolna WSKZiU w Rawiczu dostrzegamy pilną konieczność **wznowienia kształcenia pielęgniarek** w szkołach naszego typu **systemem pomaturalnym 3-letnim** bądź w wyniku przekształcenia naszych szkół np. w **Kolegia Medyczno – Społeczne (?)** lub też **uruchomienie zamiejscowych ośrodków dydaktycznych Uniwersytetów Medycznych**. Kształcenie takiego typu byłoby znacznie bardziej ekonomiczne, a zatem stałoby się bardziej dostępne dla młodzieży i przyczyniłoby się do sprawnego funkcjonowania placówek służby zdrowia, borykającymi się obecnie z dużymi problemami spowodowanymi brakiem pielęgniarek.
- ✓ Środowisko lokalne Rawicza i okolic wyraża bardzo duże zainteresowanie przywróceniem kształcenia pielęgniarek na poziomie policealnym ~~bądź też przywrócenia kształcenia pielęgniarek w Liceach Medycznych.~~

WAŻNE FAKTY:

1. **Niepokojący fakt narastającego problemu braku kadry pielęgniarskiej,**
 - od 25 lat brak kształcenia na poziomie 5-letnich Liceów Medycznych
 - od 8 lat brak kształcenia na poziomie szkół policealnych.
2. **Przywrócić kształcenie pielęgniarek w szkołach policealnych,**
możliwość uzyskania średniego wykształcenia w zawodzie pielęgniarki nie zamyka drogi do kształcenia na wyższym poziomie.

3. Szkoły kształcące systemem policealnym, kładą nacisk na **zdobycie praktycznych umiejętności „przy łóżku chorego”**.
4. **Szkoły policealne dla pielęgniarek to tańsza alternatywa w stosunku do kosztownych studiów.**
5. **Próba reaktywacji kształcenia pielęgniarek na poziomie szkoły policealnej wg programów odpowiadających wymogom unijnym.**
6. Zawód pielęgniarki objęty dyrektywami unijnymi:

Dyrektywa **nie narzuca** państwom członkowskim na jakim poziomie kształcenie to powinno się odbywać (średnim czy wyższym), a jedynie ściśle określa czas kształcenia (3 lata) i liczbę godzin nauki (4600 godz.).

7. **Starzejące się społeczeństwo** wymaga coraz większego zaangażowania w system opieki fachowych kadr pielęgniarskich !
 8. WSKZIU w Rawiczu posiada nowocześnie wyposażone pracownie dydaktyczne, wyspecjalizowaną kadrę dydaktyczną, stale podnoszącą swoje kwalifikacje zawodowe bogate zaplecze do realizacji praktyk zawodowych. **Istnieje zatem możliwość natychmiastowego wznowienia kształcenia pielęgniarek, bez konieczności ponoszenia większych nakładów finansowych, jeśli ustawodawca na to pozwoli (Ustawa o zawodzie pielęgniarki i położnej).**
 9. WSKZiU w Rawiczu we współpracy z organem prowadzącym – Samorządem Województwa Wielkopolskiego wielokrotnie podejmowało działania zarówno na szczeblu wojewódzkim jak i centralnym (w Ministerstwie Zdrowia) informujące o pilnej potrzebie wznowienia kształcenia pielęgniarek w obliczu narastającego braku w/w personelu medycznego.
- Podejmowane działania nie odniosły oczekiwanych rezultatów.
10. Aby można było kształcić pielęgniarki na poziomie niższym niż licencjacki potrzebna jest zmiana w Ustawie o zawodzie pielęgniarki i położnej.
 11. WSKZiU w Rawiczu wyraża chęć współpracy ze wszystkimi podmiotami, których celem jest przywrócenie kształcenia pielęgniarek, aby zapewnić opiekę i zaspokoić potrzeby zdrowotne lokalnej społeczności.

DYREKTOR

Urzuła
mgr Urszula Mackowiak

Reniz dnia 12.01.2021r.

